

SARF-

Den sorgliga historien om riksorganisationens uppgång och fall

Av *Lennart Thorin*

Den 8 oktober 1988 hade Östra Värmlands Mineralsällskap (som börjat sin verksamhet ett par år tidigare) kallat till möte i Långban för att diskutera bildandet av en riksorganisation för amatörgeologer. Till mötet hade infunnit sig representanter för ett tiotal geologiska föreningar. Mötesdeltagarna beslöt att bilda en riksorganisation och till interimsstyrelse valdes Rolf Lindén, Holger Buentke, Karl-Ivar Grusell, Ingemar Johansson och Lennart Thorin. Interimstyrelsen fick i uppdrag att utarbeta förslag till stadgar, verksamhetsområde, namn på organisationen, kostnadsförslag etc.

Den 27 maj 1989 avhölls i Långban den första riksstämman varvid man efter interimsstyrelsens förslag döpte organisationen till Sveriges Amatörgeologers Riksförbund. Vid stämman godkändes även de förslag till stadgar, medlemsavgifter mm som interimstyrelsen utarbetat. Till ordförande för en tid av två år valdes Rolf Lindén, tillstyrelseledamöter för en tid av ett år valdes Ingemar Johansson, Lennart Thorin och Birgitta Karlsson

och till ledamöter för en tid av två år valdes Holger Buentke, Karl-Ivar Grusell och Lennart Werner.

Ja, det var så det hela började. Idén med en riksorganisation föll i god jord och inom ett par år hade ett tjugotal av landets geologiska föreningar och sällskap anslutit sig till SARF. Tanken bakom en riksorganisation var att ta tillvara gemensamma intressen, att verka för ett gott samarbete med markägare, gruvägare och staten, att verka för en utveckling av kunnandet inom mineralogi, paleontologi och geobotanik, att samarbeta med andra länders för-

bund, att sprida kännedom om fyndplatser och nya mineral och att vidarebefordra nya rön inom olika verksamhetsområden till de anslutna föreningarna.. Syftet med riksförbundet var således gott och så här långt var alla anslutna föreningar överens.

Snart nog började det dock knarra i leden. En av föreningarna ansåg att det blev alldeles för dyrt med en uttaxering till SARF på 15 kronor per år för varje medlem. Att en medlem däremot kunde erlägga 2-3000 kr per år till sin golfklubb fann man tydligen normalt. Att SARF även försåg varje förening med 2 ex av den utomordentliga tidskriften Stein glömde man bort. Från en annan förening klagades över att styrelsen vid sina sammanträden kombinerade dessa med en exkursion i all enkelhet. Gnidighet och småsinthet har således dykt upp till och från. Trots detta har riksförbundet träget arbetat vidare. Bland det första mangjorde var att utarbeta en hederkodex med etiska regler för amatörgeologer. Förhoppningsvis har dessa regler följts av flertalet mineralsamlare även om det finns sorgliga undantag. Man har också upprättat ett register över svenska mineral, man har sökt samordna tidpunkten för olika mineralmässor, man har upprättat förteckning över gamla varphögar och förekomsten av mineral i dessa och man har sökt samarbete med länsstyrelserna och andra organ för att få tips om kommande eller pågående gruvbrytningar eller stenbrott etc. Tillsammans med SGU och andra intressenter hade man även börjat planera för en Geologins dag, vilken också ägde rum den 25 augusti 2001.

Ambitionerna har således varit höga men att man ej nått upp till de mål man satt har bottnat dels i förbundets skrala ekonomi och dels i de långa avstånden i vårt land. Detta har man sökt bot för genom att förlägga riksstämman till olika platser såsom Stockholm, Falun, Husqvarna, Västerås, Sundsvall, Örebro etc. Under

de första tio åren fungerade riksorganisationen förhållandevis bra men efterhand började det knaka i fogarna. Personliga motsättningar ledde till att riksförbundet definitivt kollapsade vid årsmötet i Varuträsk den 2 juni 2000.

Protokollet från denna riksstämma är en sorglig läsning. Den person som var en av initiativtagarna till att bilda riksförbundet var nu den som utdelade dödsstöten åt samma förbund. Kort sagt, Varuträskmötet slutade i rent kaos, ett resultat som helt får lastas den som satt ordförande vid mötet.

Eftersom man vid Varuträskmötet inte ens fullföljt den uppsatta dagordningen fick riksstämman återupptas

och vid den fortsatta riksstämman i Kopparberg den 16 juni 2001 beslöts att upplösa riksförbundet.

Det har redan skissats på någon ny form av organiserat samarbete mellan de svenska geologiska föreningarna men hur detta är tänkt och hur det kommer att fungera är i skrivande stund oklart. Det är bara

att beklaga att

en paraplyorganisation som Sveriges Amatörgeologers Riksförbund som startade med goda ambitioner på detta sätt har torpederats genom simpel agitation från vissa personer. Av ren barmhärtighet har jag undvikit att nämna några namn i denna artikel. Har vederbörande någon hederskänsla kvar bör de dock skämmas för sitt beteende.